

ЛИСТИНА И.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

В МАКИНИЦИ У

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

(„Јелва“) Три пута узастопице, и то 6, 7. и 9. о. м. приказивала је руска сиротица на нашој поворници и сваки пут је у дворани било пуно гледалца. Истини, поворници упрада одредила је приход од треће представе, варошице болници, те су се за ту доброворну цел стекли у позоришту и мночи суграђани стране народности, али свакато имало већа забележити, да је до сад мало који комад припукao на себе толику пажњу наше публике којко овај.

Кад изложимо каква је то позоришна игра, коју гледамо, или боље да речемо слушамо за три дана на нашој глумионици, увидите наши читаоци, колико је труда стало упраду и поворници дружину нашу приређивање и спрема за представу, и ако је за тај голем труд пједно и друго похвало од публике особито признање, то се ми овој праведној награди можемо само радовати.

Глађа је за ову драму узета из Наполеонове војне на Русију. Јелва, отменила руску породицу беше избегла из Смоленска да се склони од непријатељске нападе. У бегству је ухтирише непријатељске чете, те убише оца и матерја, а онда је малој девојчици њиховој, која ужаснути овим трогним призором, уонеми. То је Јелва (Сајевићка). Војници су смилују на младој сироти, узму је у заптичу и тако дође Јелва у Француску у кућу грофа Сезана. Ту добије са сином грофом Алфредом одлично васпитање. Погибија Јелвинах родитеља, то је у оригиналу предигра, која је у каснијој преради отпала, те се дајо започиње у Паризу са одраслом Јелвом. Алфред, који је одрасао с немом спротицом и научио тумачити сваки покрет на њезину лицу, самртно је забљубљен у своју другарину и ту љубав зраћа му Јелва у шуној мери. Његови родитељи ће желе да им син увме сиромашнику Јелву за жену, пошто су сиромашним и виду да поправе своје стање богатом женидбом свога сина. Јелва се мораше уклопити на куће својих доброврата: али то још више расплатити љубав у Алфреду. Отац видећи да на силу не мора да постигне што жели, сазнавши па последству да је син увме Јелву, и дело се отпочиње доласком Алфреда (тадај сиротицом) да јој каже, како више његовој, женидби пинта не стати. Међутим је познао Јелву кнез Черицов и пројек је од њезине васпитатељке. Направио буле одбртјен, али овладао љубавопитију Алфредом и Јелвином, обећа, да ће им кумовати. Пресрећена Јелва чини се венчан, јер дапас веља да подази на венчаче. У то дође њена помајка, грофица Сезанова, и моли је па коленима да се одрече Алфреда, пошто ће подица бити обевчашћена, ако се мразом не измире дугови, у које се гроф увалио. Овладана призванијем за доброврштва, што је уживала од грофице, Јелва се иза силног напора одважи да се одрече Алфреда, али везајући, да јој овај не ће веровати, ако рече, да га не љуби, побегне напрасно из куће, пошто је скинула с главе пепац. Од свега пасити, што јој је поклонило богатији руски, попеља је собом само једну кипу цвећа, којом је наутина била да пасити своја праса па венчачу. Алфред је у очајању вратио се у Јелвин стан, и тиме се завршије први чин. — Други игра на једном добру код Вилне. Ту је ботала Алфредова заручница, Феодора. Грофица је са сином дошла да води снажу из Русије у Француску. Да се ови не би у Паризу никада састали с Јелвом, паредила је, да се руска сиротица смести у једну познату кућу у Москви. Алфред је заборавио на „неверницу“ Јелву, која га остави тако напрасно, и склоњен је, да узме руку богате заручнице. Кнез Черицов је рођак младе Феодоре, и ми нази-

АНАТОНИЈИ

ремо, да то не ће бити без уплива на даљи заједнички дел, али и он, држећи да је Јелва изневерила свога љубавника, а не знајући за корак грофице Сезанове, не може да се заузима за сиротицу Јелву, која му толико беше омиљела. У двору је све спремно за венчање, кад али у један мањи појај је Јелва у простом руском руху: и ју беху највиши развођици код Вилне и похарали до голе душе. Сирота девојка, која је по начину лутала, док је дошла да проси милостину у овом дворцу, није мало зачујена, видећи свога земљака, Черикову, који је у Паризу прошио њезину руку. Али Алфред се томе не чуди; он је разгневљен, јер држи да му је баш Чериков отео заручницу, и довео је криптом у Русију. Невини Чериков нема кад да разјасни најраспонд љубавнику шта је у ствари, јер га овај греда као отмичара и одводи на двобој,

Јелва је пре тога наговештивала, да она познаје кућу врта и околнину, али Чериков не разуме њезина говора, него иде да се биде с Алфредом. Међутим је Јелва упознала слику своје матере на виду и пама је сад јасно, да је то кућа њезиних родитеља; где је млада сиротица првомајноје своје детињство, а Алфред њезин рођени брат. Али сада је већ касно, млада Феодора казује Јелву, да је живот и брати и љубавника у највећој опасности. Ужаснута Јелва гледа с прозора на двобој, и тај ужас одрени јој језик и она присне Алфред. Двобој је срећно испао, и веома прихвалија на извеште братинска и љубавничка прса измучену Јелву.

Већ и сам слике комада по себи је довољно заинтересовао да може прикупити целу пажњу на папку. А кад придојамо томе музику, која прати Јелвину игру и тумачи њезину пантомиму, то ће нација читаоци лако појмити, колико је тај комад занадљив. То је једнини комад у нашем репертоару, у коме се пантомима удржава с музиком, да нам с поворнице тумаче сваковрсне осећаје човечија ерија, и нас овлађује необично осећаје, кад се уверимо, како силино умје да говоре неми покрети човечија тела и прости инструментални гласови. То је универзалан говор, што га склоно разумеве, који у преносима који је људско осећаје, говор који не обманује као ласкава и клијаста фраза, што буји са језика, чега који је јубори цекомућен, чист, као што му је и прелест чистог худа истиче. То је онај говор, ко га се дипломати плаче за то, што је искрен; што га може да буде драгачији, него искрен.

Ко хоће да се увери, колико мимика у приказивању попуњава говор, тај већа да гледа Јелвину улогу, па ће се уверити, да је добра мимика без речи, потпун говор, а говор без мимике — мутавило.

Осим тога има ово дело својих драматских лепота, што показује да су га створили вештаци као што је Скриб и Деверже. Појаве, као што је она где се Јелва одриче свога љубавника, и она где у усхићењу распозије колевку своје младости, морају потрести гледаоце.

Мала дружина, која је приказивала ово лепо дело, падметаше се, да нам га изведе колико могуће потпуно, и задовољна публика наградила је труд наших глумача својим признавањем. Особито приказивачица пасловине улога (г. Сајевићка) беше више пута издавана и на последњој представи врло лепим венцем од камелија одликована.

Ми се у томе потпуно слажемо с публиком и радујемо се, што имамо глумачке и музикалне снаге, које могу да нам прикажују комаде такве изврсне венчачке вредности, као што је „Јелва.“

M.

Издаје управа српског народног позоришта.

СРПСКО НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ.

У ПРЕТИПЛАТИ 8.

15. ПРЕДСТАВА

У НОВОМ САДУ У ЧЕТВРТАК 11. ЈАНУАРА 1873.

У НОВОЈ ПОЗОРИШНОЈ ДВОРНИ

ЖЕНСКЕ СУЗЕ

ШАЉИВА ИГРА у 1. РАДЊИ, ПО ФРАНЦУСКОМ НАПИСАНО А. ВИНТЕРФЕЛД, С. НЕМАЧЕОГ ПРЕВЕО С. РАЈЕОВИЋ.

О СОБЕ: **Милан,** **Даница, жена му** **Пера,** **Катица, жена му** **Јован, послуживач** **Догађа се у купатилу.**

ЗАТИМ: **У ПЕТАК.**

О СОБЕ: **Сигмунд Шлезингер, превео М. Х. С.,** **ШАЉИВА ИГРА у 1. РАДЊИ, написао**

Мелер, бангас, венчаник, мештанин, Радић, Бернолд, Дори, Шпаниген **Збива се у купатилу у Немачкој.**

Улазнице се продају у писарници позоришној (стану матичном) од 9—12 пре подне и од 3—5

сахата после подне, а после на гаси.

Поједини бројеви овога листа продају се обдан по 5 новч. а. вр. у српској народној задружној

штампарији, у позоришној писарници и у вече на гаси.

У недељу 14. јануара свечана представа: „МАРКОВА САЉА“. Алегорија у два дела, с

песмама, од Јована Ђорђевића, музика од Д. Јенка. (Други део написао за нашу позорницу *)

БОЛУЈЕ: Л. ТЕЛЕЧКИ. **У овој представи се изводију и појединачни сценски прикази који су узимани из**

одличних француских и баварских комедија, а истовремено са њима се изводију и појединачни сценски прикази који су узимани из

одличних француских и баварских комедија, а истовремено са њима се изводију и појединачни сценски прикази који су узимани из

одличних француских и баварских комедија, а истовремено са њима се изводију и појединачни сценски прикази који су узимани из

одличних француских и баварских комедија, а истовремено са њима се изводију и појединачни сценски прикази који су узимани из

ПОЧЕТАК У 7 А СВРШЕТАК У 9 САХАТА.